

การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้ใหญ่

The Synthesis of Research Studies in Adult Self-Directed Learning

เสาวคนธ์ วงศ์สุภชัยนิต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

7/0009088

สาขาวิชาการศึกษาแบบ

11 ส.ค. 2547

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ตุลาคม 2546

178291

ISBN 974-382-650-5

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมหมาย แจ่มกระจ่าง)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศรีวรรณ มีคุณ)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมหมาย แจ่มกระจ่าง)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศรีวรรณ มีคุณ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสรี ชัดแจ้ง)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ สุกร ศรีแสน)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมถวิล จิตตวร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 31 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จด้วยดี จากความกรุณาให้คำปรึกษา และช่วยแนะนำแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ อย่างดียิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมหมาย แจ่มกระจ่าง ประธานกรรมการ และอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีวรรณ มีคุณ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ คณาจารย์ ภาควิชาการศึกษานอกระบบทุกท่าน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสรี ชัดแจ้ง ที่ให้แนวทางในการ ศึกษา ค้นคว้า หาความรู้ ประสบการณ์ และได้การรับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งจากอาจารย์ นรินทร์ บุญชู โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในการวิจารณ์และให้แนวคิดในงานวิจัย ซึ่ง ทำให้เกิดวิทยานิพนธ์การสังเคราะห์งานวิจัยนี้ขึ้นมา จึงกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ คุณแม่ผู้เข้าใจและห่วงใย คุณพ่อที่สร้างแรงผลักดัน และขอขอบคุณ หัวหน้า และผู้ร่วมงาน ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอบางละมุง พี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ ที่รักทุกท่าน ที่ให้คำปรึกษา กำลังใจ และความช่วยเหลือสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ให้สำเร็จ ลุล่วงด้วยดี

คุณประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกบูชาแด่คุณบิดา มารดา บุพการี บุรพจารย์และผู้มีพระคุณที่ได้แนะนำ และวางพื้นฐานทางการศึกษาให้ผู้วิจัยเสมอมา จนได้รับความสำเร็จในการศึกษาสมความมุ่งหมายทุกประการ

เสาวคนธ์ วงศ์สุภชัยนิมิต

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2546

43910209 : สาขาวิชา : การศึกษานอกระบบ ; กศ.ม. (การศึกษานอกระบบ)

คำสำคัญ : การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง / การนำตนเอง / การสังเคราะห์งานวิจัย

เสาวคนธ์ วงศ์สุขชัยนิติ : การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้ใหญ่ (The Synthesis of Research Studies in Adult Self-Directed Learning) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : สมหมาย แจ่มกระจ่าง, Ph.D., ศรีวรรณ มีคุณ, Ph.D. 111 หน้า. ISBN 974-382-650-5

การวิจัยนี้ เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้ใหญ่ จำนวนเป็น 8 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) เปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน (2) เชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้ (3) ความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน (4) ความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง (5) ความรักที่จะเรียน (6) ความคิดสร้างสรรค์ (7) มองอนาคตในแง่ดี และ (8) ทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา ตามแนวของกฎกลีโอดมิโน โดยใช้วิธีการอภิमान กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นงานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 22 เรื่อง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมิน ซึ่งงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ต้องผ่านเกณฑ์การประเมิน 70 คะแนนขึ้นไป และใช้แบบสรุปรายละเอียดงานวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและรายละเอียดต่างๆ ของงานวิจัย สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ การแจกแจงความถี่ และการคำนวณหาค่าขนาดอิทธิพล

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการสังเคราะห์ งานวิจัยเชิงสำรวจ เชิงสหสัมพันธ์ และเชิงทดลอง รวมทั้งการวิเคราะห์ค่าขนาดอิทธิพล พบว่า ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้ใหญ่ทั้ง 8 องค์ประกอบของกฎกลีโอดมิโนโดยรวมอยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน อยู่ในระดับสูง แต่องค์ประกอบด้านอื่นๆ เมื่อวิเคราะห์งานวิจัยเชิงสำรวจ เชิงสหสัมพันธ์ เชิงทดลอง และการทดสอบค่าขนาดอิทธิพล อยู่ในระดับที่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณางานวิจัย โดยไม่นำค่าขนาดอิทธิพลมาร่วมด้วย ผลการสังเคราะห์พบว่า องค์ประกอบด้านความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

2. เมื่อวิเคราะห์งานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ พบว่า ระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง เหตุผลที่เข้ามาศึกษา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ประสิทธิภาพแห่งตน ทักษะคิดต่อวิชาชีพ วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ระดับการศึกษา และวิธีการเรียนรู้ด้วยวิธีต่างๆ มีผลทางบวกกับลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้ใหญ่ ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นปีที่ศึกษา สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ประสบการณ์ และสถานภาพสมรส ไม่มีผลต่อลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้ใหญ่

43910209 : MAJOR: NONFORMAL EDUCATION; M.Ed., (NONFORMAL EDUCATION)

KEYWORD : Self-directed / Self-directed Learning / Synthesis of Research

SAOWAKON WONGSUPACHAINIMIT : THE SYNTHESIS OF RESEARCH STUDIES IN ADULT SELF-DIRECTED LEARNING. THESIS ADVISORS : SOMMAI JAMKRAJANG, Ph.D., SRIWAN MEEKHUN, Ph.D. 111 P. ISBN 974-382-650-5

This synthesis research aimed to examine adult self-directed learning in the eight factors namely : (1) open to learning opportunities (2) self concept as effective learner (3) initiative and independence in learning (4) informed acceptance of responsibility for one's own learning (5) love of learning (6) creativity (7) positive orientation to the future and (8) ability to use skills and problem solving skills by Luzy Medsen Guglielmino using Meta-analysis. The sample was 22-Master's degree theses passing 70 percent of the screening criteria of quality assessment. The instrument for data collection was a characteristic record sheet prepared by the researcher. The statistical procedures used for data analysis consisted of percentage, standard deviation and effect size.

The research findings were as follow :

1. The result of survey, correlation, experimental researches and effect size analysis revealed that adult self-directed learning characteristics in the eight factors were at a high level. In considering each particular factor: open to learning opportunity was at high level; while other factors were found at different levels. If considered regardless of effect size, the result of analysis revealed that being creativity and being initiative and independent in learning were at a moderate level.
2. The result of correlation research analysis revealed that self-esteem, study's reason, achievement motive, attitude toward professions, democratic child-rearing, teacher's behavior, education level and learning by reading, listening, questioning, looking and observing were positive on adult self-directed learning. The result analysis of characteristics by sex, age, achievement, school level, school environment, experiences and marital stability revealed having no effect on adult self-directed learning.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้.....	8
ลักษณะพัฒนาการของผู้ใหญ่.....	10
ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่.....	12
การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง.....	13
การศึกษาผู้ใหญ่กับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	43
การคัดเลือกงานวิจัย.....	43
ตัวแปรที่ศึกษา.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47

บทที่

หน้า

การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป.....	52
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหางานวิจัย.....	53
ผลการวิเคราะห์ตามตัวแปรตาม 8 องค์ประกอบ.....	59
ตอนที่ 2 การสังเคราะห์เชิงเนื้อหา.....	62
5 สรุปผลการวิจัย.....	69
สรุปผลการสังเคราะห์.....	69
การอภิปรายผล.....	71
การอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน.....	71
การอภิปรายผลลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้ใหญ่.....	77
ข้อเสนอแนะจากการสังเคราะห์งานวิจัย.....	85
บรรณานุกรม.....	86
ภาคผนวก.....	95
ภาคผนวก ก รายชื่อวิทยานิพนธ์.....	96
ภาคผนวก ข แบบประเมินงานวิจัย.....	100
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	109

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัย.....	52
2	จำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับเนื้อหาสาระของงานวิจัย.....	53
3	จำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในงานวิจัย	56
4	จำนวนและร้อยละ เกี่ยวกับผลการงานวิจัย	57
5	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง 8 องค์ประกอบ ของกลุกลีเอลมิโน กรณีงานวิจัยเชิงสำรวจและเชิงสหสัมพันธ์.....	59
6	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง 8 องค์ประกอบ ของกลุกลีเอลมิโน กรณีงานวิจัยเชิงทดลอง.....	60
7	ค่าขนาดอิทธิพล ของลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง 8 องค์ประกอบ ของกลุกลีเอลมิโน กรณีงานวิจัยเชิงทดลอง.....	61

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 กรอบความคิดในการวิจัย..... 50

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University